

21. Oikeusaputoimisto

Oikeusapulautakuntaan kuuluivat v. 1957 puheenjohtajana oikeusneuvosmies Gunnar Nybergh, varapuheenjohtajana oikeusneuvosmies Henrik Boehm sekä jäseninä varat. Eeva Hämäläinen, lainop. kand. Matti Mehto, hänen tilallaan 13. 11. lukien asent. Pentti Kauhanen, ja varat. Helvi Sipilä. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli edelleen pankinjoht. Eero Harkia.

Lautakunnalla oli vuoden aikana 6 kokousta, joiden pöytäkirjojen pykäläluku oli 50. Kirjelmää saapui 103 ja lähetettiin 64.

Juoksevien asioiden ja toimiston hallintoon yleensä liittyvien asioiden lisäksi joutui lautakunta vielä kertomusvuodenkin aikana käsittelemään oikeusaputoimiston uudelleenjärjestelyä koskevia asioita.

Muista lautakunnan käsittelemistä asioista mainittakoon mm.: rahavarojen perimisen ja hoidon sekä kirjanpidon järjestely oikeusaputoimistossa; toimiston huoneistokysymys; lisäkaluston, opastinlaitteiden sekä uusien asiakaskorttien hankkiminen toimistoon sekä yleisön vastaanottoajan muuttaminen 1. 1. 1958 lukien alkavaksi klo 9.

Kaupunginhallitukselle annettiin lausunto toimistopulaisten virkojen sijoittamisesta pätevyysvaatimusluokkiin.

Oikeusaputoimisto. Apulaisoikeusavustajana toiminut varat. Martti Nukari erosi 1.7. ja virkaan valittiin varat. Olli Hämäläinen. Lisäksi valittiin 1. 3. lukien uuteen 25. palkkaluokan tp. notaarin virkaan varanot. Alma Lindgren, 16. palkkaluokan toimistonhoitajan virkaan valittiin ekon. Inna Tötterman sekä perustettuun 12. palkkaluokan tp. toimistopulaisen virkaan Airi Kirjavainen.

Kuten jäljempänä esitetyistä tilastotiedoista ilmenee, tehostui oikeusaputoimiston työ kertomusvuoden aikana tuntuvasti. Vaikka vähävaraisilla henkilöillä v:n 1956 alussa voimaantulleen lain mukaan oli mahdollisuus saada maksutonta apua tuomioistuimissa myös yksityisiltä asianajajilta, ei tämä asiantila kuitenkaan vähentänyt toimiston työmäärää, vaan vieläpä oikeudenkäyntien lukumääräkin lisääntyi huomattavasti.

Kertomusvuonnakin sai oikeusaputoimisto toimeksiantoja paitsi kotimaassa toimivilta oikeusaputoimistoilta myös Ruotsin oikeusapulaitoksilta.

Uusia asioita rekisteröitiin 1 595 (1 260 v. 1956). V:lta 1956 siirtyi asioita 28, joten kertomusvuonna käsiteltiin yhteensä 1 623 (1 283) asiaa, joista suurin osa (381) oli edelleenkin työ- ja palkkariitoja. Niistä saatiin sovituksi 231 ja oikeudenkäyntiin ryhdyttiin vain 3 asiassa. Sikseen jätetyistä 129 asiasta lienee melkoinen osa sovittu asianosaisten kesken. Avioero- ja asumuseroasioiden kohdalla oli havaittavissa selvää nousua edelliseen vuoteen verrattuna. Sikseen jätettyjen perheoikeuteen kuuluvien juttujen määrä oli suhteellisen suuri (78), josta voidaan päätellä, että toimiston suorittama aviopuolisoiden välisen riitojen sovittelutyö oli johtanut entistä suotuisampiin tuloksiin.

Erilaisia asiakirjoja, kirjelmää ym. laadittiin 2 185 (1 356). Näistä oli hakemuskirjoja 442 (386).

Oikeudenkäyntiin ryhdyttiin 461 (313) asiassa, joista vuoden kuluessa saatiin päätökseen 349 (262) juttua. Näistä voitettiin joko kokonaan tai pääosaltaan 337 (251) ja hävitettiin kokonaan 12 (11).

Maksutonta oikeudenkäyntiä anottiin 291 asiassa. Anomuksia hyväksyttiin 269 ja hylättiin 18. Ennen anomuksen käsittelyä peruutettiin 4 juttua.

Vuoden aikana esiinnyttiin kaupungin raastuvanoikeudessa 742 (529) kertaa, Helsingin kärjäkunnan kihlakunnanoikeudessa 2 kertaa ja kaupungin huoneenvuokralautakunnassa 6 kertaa. Eri tuomioistuimissa esiinnyttiin vuoden kuluessa 223 (184) päivänä.

Asiakkaiden käyntejä oli vuoden aikana 9 983, v. 1956 niitä oli 8 868 ja v:n 1955 aikana 9 152.

Käynnit jakaantuivat eri kuukausien osalle seuraavasti:

Kuukausi	Käyntejä			Kuukausi	Käyntejä		
	Vas- taan- otto- päiviä	Kaik- kiaan	Päivää kohden		Vas- taan- otto- päiviä	Kaik- kiaan	Päivää kohden
Tammikuu	26	816	31.4	Heinäkuu	27	1 038	38.4
Helmikuu	24	648	27.0	Elokuu	27	1 003	37.1
Maaliskuu	26	817	31.4	Syyskuu	25	790	31.6
Huhtikuu	25	759	30.4	Lokakuu	27	904	33.5
Toukokuu	26	933	36.0	Marraskuu	25	855	34.2
Kesäkuu	23	787	34.2	Joulukuu	23	633	27.6
				Yhteensä	304	9 983	33.0

Käyntien lukumäärä päivää kohden oli siis 33.0 (29.4). Suurin lukumäärä käyntejä yhden päivän osalle oli 68, pienin 3.

Säätynsä, ammattinsa ja sukupuolensa mukaan kävijät ryhmittivät seuraavasti:

	Mp.	Np.	Yht.
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	4	3	7
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	1	—	1
Liikeapulaisia ja työnjohtajia	33	85	118
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	207	130	337
Muita työntekijöitä	137	190	327
Merimiehiä ja kalastajia	1	—	1
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa	17	30	47
Yksityisten palvelijoita	1	47	48
Muun elinkeinon harjoittajia	5	2	7
Henkilöitä ilman varsinaista tai tunnettua ammattia, leskiä, opiskelijoita ym.	8	217	225
Yhteensä	414	704	1 118

Käsiteltyjen juttujen ja asiain ryhmittäminen laatunsa mukaan selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Asumuseroja	104	Työ- ja palkkariitoja	381
Sovitteluja	3	Vahingonkorvaus- ja muita saamis-	
Avioeroja	243	oikeuteen kuuluvia asioita	98
Osituksia	14	Tapaturmakorvauksia	27
Elatusapuasioita	156	Veroasioita	145
Muita perheoikeuteen kuuluvia asioita	13	Erinäisiä kyselyjä, hakemuksia, va- lituksia ym.	160
Holhousasioita	32	Rikosasioita	34
Perintö- ja testamenttiasioita	40	Toimeksiantoja	47
Vuokra-asioita	118		
Muita esineoikeuteen kuuluvia asioita	8	Yhteensä	1 623

Vireille pannuista jutuista ja asioista tuli, mikäli oikeusaputoimiston toimenpiteistä riippui, vuoden aikana lopullisesti käsitellyksi tai kirjoista poistetuksi 1 576, kuten näkyy seuraavista luvuista:

Sopimalla ratkaistu	504	Annettu eri viranomaisille	442
Oikeudenkäynnillä ratkaistu	349	Juttuja, joissa toimisto otti haas-	
Erinäisistä syistä jätetty sillensä ...	216	teen, mutta ei ajanut perille	65
		Yhteensä	1 576

Eri viranomaisille jätetyt em. 442 asiaa, joihin ei sisälly Helsingin raastuvanoikeuteen otettuja haasteita, jakaantuvat näiden viranomaisten kesken seuraavasti:

Tasavallan presidentti	4	vuokrantarkastuslautakunta	13
Korkein oikeus	10	eräät muut virastot	14
Korkein hallinto-oikeus	12	Helsingin hovioikeus	41
Eduskunnan oikeusasiamies	1	Vakuutus-oikeus	20
Kulkulaitosten ja yleisten töiden mi-		Valtion tapaturmatoimisto	3
nisteriö	2	Muiden kaupunkien raastuvanoikeu-	
Puolustusministeriö	3	det.....	3
Sosiaaliministeriö	8	Helsingin kihlakunnanoikeus	1
Ulkoasiainministeriö	4	» tuomiokunnan tuomari ...	1
Valtiovarainministeriö	12	Muiden tuomiokuntien tuomarit	3
Uudenmaan lääninhallitus	91	Tuusulan, Kannuksen, Pielisjärven ja	
Muiden läänien lääninhallitukset	19	Ruokolahden piirien nimismiehet...	4
Uudenmaan läänin valtion verojen		Helsingin I kaupunginvouti	3
tarkastuslautakunta	15	Muiden kaupunkien kaupunginvoudit	3
Muiden läänien valtion verojen tar-		Kansaneläkelaitoksen lisätty hallitus	11
kastuslautakunnat	3	Helsingin ev.luterilaisten seurakun-	
Helsingin kaupungin:		tien kirkkohallintokunta	11
kaupunginhallitus	35	Sotaeläkekomitea	1
maistraatti	12	Perhe-eläkevirasto	1
raastuvanoikeus	37	Keskinäinen Vakuutusyhtiö Teolli-	
huoneenvuokralautakunta	35	suus-Tapaturma	1
		Eräät sosiaalilautakunnat	5
		Yhteensä	442

Kirjeitä lähetettiin toimistosta vuoden kuluessa 1 284.

Oikeusaputoimiston menot kertomusvuonna olivat 4 827 801 mk.

Maksuttomasta oikeudenkäynnistä annetun lain nojalla tuomittiin toimiston lakimiehille vuoden aikana asianajopalkkioita 1 257 500 mk, mistä kaupungille voitiin ennen vuoden loppu tilittää 1 084 500 mk.